

ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ (ПО 31)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	Економіка
Освітня програма	Економіка і бізнес
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	очна (денна), заочна
Рік підготовки, семестр	4 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	6 кредитів / 180 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	захист магістерської дисертації
Розклад занять	
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Керівники дипломних робіт затверджуються кафедрою у встановленому порядку
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NzAxMjUwOTUxMjAy

Програма навчальної дисципліни

1. Опис ОК, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дипломна робота – це засіб діагностики ступеня сформованості компетентностей щодо вирішення типових завдань діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти. Дипломна робота є кваліфікаційним документом, на підставі якого в процесі захисту Державна екзаменаційна комісія визначає відповідність знань студента професійно-кваліфікаційному рівню, тому до її змісту та оформленню пред'являються певні вимоги.

Згідно з Національною рамкою кваліфікацій, випускники бакалаврату:

- мають продемонструвати знання концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорії, принципів, методів та понять в економічній сфері;
- повинні мати глибокі когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем в економічній сфері;
- мають бути спроможні інтегрувати знання, вирішувати складні завдання в умовах неповної інформації з урахуванням соціальної та етичної відповідальності за прийняті рішення;
- можуть чітко, аргументовано доводити до аудиторії фахівців наукову інформацію та свої висновки;
- мають здатність до самоосвіти та саморегулювання;
- мають здатність спілкуватися з професійних питань в тому числі англійською мовою.

1.1. Метою ОК є формування у студентів здатностей:

- виявлення закономірностей і проблем розвитку суб'єктів господарювання та розробки ефективних управлінських рішень, спрямованих на їх усунення.

Об'єктом ОК є економічні процеси, відносини та структури суб'єктів економічної діяльності.

Предметом – є економічне обґрунтування заходів з вдосконалення окремих напрямків діяльності суб'єктів господарювання.

Виконання магістерської дисертації орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти наступних **компетентностей**:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ФК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

ФК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

ФК 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ФК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

ФК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

ФК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

ФК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

ФК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

ФК 17. Здатність до пошуку та генерації нових ідей, використовуючи креативні технології, уміння аналізувати результати реалізації наукових досліджень та обґрунтовувати економічну ефективність впровадження наукових досліджень.

ФК 18. Здатність до розроблення комплексу рекомендацій для подолання соціальних диспропорцій сучасної економіки; до розроблення програм соціальної відповідальності та планування створення соціальних підприємств для формування соціальних стимулів у процесі реалізації механізму соціальної координації.

ФК 23. Здатність до економічного аналізу господарської діяльності підприємства.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти наступні **програмні результати навчання**:

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). **ПРН 6.** Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 28. Формулювати завдання, що постали під час проектування, логічно та стисло викладати думки та пропозиції, формулювати висновки

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дипломна робота є завершальним етапом підготовки здобувачів за освітньою програмою.

Пререквізити: мати теоретичні знання та навички їх практичного застосування згідно навчального плану освітнього ступеня бакалавра.

Постреквізити: аналіз діяльності суб'єктів господарювання, ідентифікація проблем їх функціонування та розробка відповідних управлінських рішень на принципах ефективності, соціальної значущості, доброчесності.

3. Зміст освітньої компоненти

Дипломна робота є кваліфікаційною роботою, її зміст має розкрити наявність у автора компетентностей, які зазначені у освітній програмі, та бути пов'язаним з вирішенням конкретних наукових або прикладних задач.

Дипломна робота повинна демонструвати здатності студента, а саме:

- продемонструвати знання та уміння аналізувати, оцінювати і порівнювати альтернативи, генерувати оригінальні ідеї у відповідній галузі знань;
- вирішувати завдання у новому, широкому (міждисциплінарному) контексті у відповідній галузі знань;
- вирішувати складні завдання в умовах неповної інформації з урахуванням соціальної та етичної відповідальності за прийняті рішення;
- проводити сучасні дослідження і давати науково обґрунтовану інтерпретацію отриманим результатам;
- аргументовано доводити до аудиторії фахівців наукову інформацію та свої висновки;
- проводити самостійно наукову та практичну діяльність.

Окрім того, ступінь бакалавра відповідно до Класифікатора професій відповідає посадовому рівню фахівця певної галузі, що передбачає високий рівень знань у відповідній галузі діяльності, тому дипломна робота повинна демонструвати здатність студента управляти тими явищами та процесами, які визначені в освітніх програмах підготовки бакалаврів.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Дипломне проектування: написання, оформлення та захист атестаційних робіт для здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 Економіка, ОПП Економіка бізнес-підприємства / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А.В. Гречко, В.М. Марченко, Н.Л. Кузьмінська, О.В. Кривда. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,3 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 66 с.
2. Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/35>
3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка (наказ МОН №382 від 04.03.2020 року). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/051-ekonomika-M.pdf>

5. Рекомендації до структури та змісту кваліфікаційних робіт здобувачів ступеня бакалавра та магістра. URL: <https://osvita.kpi.ua/node/973>

Додаткова література:

1. Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського: <https://osvita.kpi.ua/node/117>
2. Положення про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського затверджено наказом №НОН/228/2022 від 21.07.2022 р.: <https://osvita.kpi.ua/node/182>
3. Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (затверджено та уведено в дію наказом від 01.10.2020 р. №7/178, зі змінами, внесеними наказами від 19.04.2021 р. №НУ/71/2021, від 03.05.2022 р. №НОН/130/2022, від 23.03.2023 р. №НОН/100/2023): <https://osvita.kpi.ua/node/35>

Навчальний контент

6. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Узагальнено процес виконання дипломної роботи складається з таких етапів:

- підготовчий етап: вибір напрямку дослідження, вибір наукового керівника, деталізація теми роботи, підбір та аналіз літератури, складання календарного плану виконання роботи;
- основний етап: виконання та оформлення роботи у вигляді рукопису. На цьому етапі студент виконує дослідження, взаємодіє з науковим керівником, консультантами;
- заключний етап: отримання відгуку наукового керівника, рецензії на дипломну роботу, отримання звіту про текстову оригінальність роботи (перевірка на плагіат),
- попередній захист на кафедрі. Допуск до захисту кваліфікаційної роботи в екзаменаційній комісії здійснюється завідувачем випускової кафедри за результатами попереднього захисту.

Тематика та структурно-логічна побудова освітньої компоненти

Тематика дипломної роботи формується в межах предмету ОП.

Рекомендована тематика щорічно оновлюється з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, пропозицій стейкхолдерів ОП, закономірностей розвитку економіки.

Студент обирає тему роботи з урахуванням своїх майбутніх професійних інтересів.

Розділ I - теоретичний розділ дипломної роботи. Розкриває суть наукової проблеми та стану її вирішеності.

Розділ II - аналітичний розділ дипломної роботи. Присвячений оцінюванню та аналізу поточного стану об'єкту та предмету дослідження на обраному підприємстві та на основі їх результатів повинні бути виявлені проблеми та поставлені задачі для їх усунення, вирішення яких забезпечить досягнення поставленої мети.

Розділ III - рекомендаційний розділ дипломної роботи. Розкриває зміст пропозицій автора, спрямованих на вирішення поставлених задач та досягнення мети дослідження.

7. Самостійна робота студента

Навчальним планом передбачено 180 годин самостійної роботи студента.

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	2	Первинне формулювання мети та завдань дипломної роботи.
2	20	Аналіз сучасної наукової літератури за темою роботи, формування методології дослідження об'єкту та предмету роботи
3	20	Написання теоретичного розділу дипломної роботи
4	20	Формування бази дослідження та її інформаційного забезпечення. Оцінювання та аналіз поточного стану об'єкту та предмету

		<i>дослідження на обраному підприємстві та виявлення проблем його ефективного розвитку</i>
5	20	<i>Написання аналітичного розділу дипломної роботи</i>
6	20	<i>Формування системи альтернативних управлінських рішень ефективного розвитку предмету дослідження, їх економічне обґрунтування</i>
7	40	<i>Написання рекомендаційного розділу магістерської дисертації</i>
8	10	<i>Написання висновків</i>
9	8	<i>Оформлення дипломної роботи</i>
10	10	<i>Проходження процедури допуску до захисту</i>
11	10	<i>Підготовка до захисту дипломної роботи</i>
<i>Разом</i>	180	

Політика та контроль

8. Політика освітнього компонента

1. Дипломна робота повинна продемонструвати сформованість у здобувача вищої освіти інтегральної компетентності, зазначеної у Стандартах вищої освіти України для даного рівня вищої освіти, а також сформованість загальних та спеціальних (фахових) компетентностей та досягнення програмних результатів, зазначених у відповідній освітній програмі.

2. Дипломна робота не повинна порушувати принцип доброчесності. Всі результати дослідження повинні бути отримані особисто автором. На всі дослідження інших науковців повинні бути посилання по тексту.

3. Результати, отримані здобувачем у процесі підготовки дипломної роботи, мають бути належним чином апробовані.

Для здобувачів ступеня бакалавра результати, отримані в дипломній роботі, мають бути висвітлені не менше ніж у одній публікації.

4. До захисту допускається дипломна робота, яка за змістом відповідає предмету даної ОП, містить сукупність авторських рішень виявлених проблем, оформлена у відповідності з вимогами до навчального посібника «Дипломне проектування: написання, оформлення та захист атестаційних робіт для здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 Економіка, ОПП Економіка бізнес-підприємства / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А.В. Гречко, В.М. Марченко, Н.Л. Кузьмінська, О.В. Кривда. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,3 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 66 с.», має позитивну рецензію наукового керівника та повний комплект супровідної документації.

5. Здобувач, який вчасно не виконав дипломну роботу, відраховується з університету з правом поновлення на її захист в період захисту дипломних робіт наступних потоків здобувачів і при умові незмінності ОП.

9. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання (PCO) кваліфікаційної роботи передбачає оцінювання:

– якості виконання кваліфікаційної роботи – оцінюється якість пояснювальної записки, текстового та графічного (ілюстративного) матеріалу (сучасність та обґрунтування прийнятих рішень, правильність застосування методів аналізу і розрахунку, якість оформлення, виконання вимог нормативних документів, якість графічного матеріалу і дотримання вимог стандартів тощо);

– захисту кваліфікаційної роботи – оцінюється якість захисту кваліфікаційної роботи (якість доповіді, ступінь володіння матеріалом, ступінь обґрунтування прийнятих рішень, вміння захищати свою думку тощо).

Таблиця 1 - Оцінювання якості виконання та захисту дипломної роботи

Критерій	Максимальна кількість балів	Оцінювання критерію	Бали
Якість виконання дипломної роботи			60
Актуальність теми роботи, її значення для вирішення сучасних проблем економіки	3	<ul style="list-style-type: none"> - повністю вирішує сучасні задачі - неповністю вирішує сучасні задачі - недостатньо вирішує задачі - не вирішує задачі 	3 2 1 0
Рівень теоретичного узагальнення та систематизації сучасної наукової інформації	10 0	<ul style="list-style-type: none"> - використана сучасна наукова інформація, яка повністю узагальнена та систематизована автором - використана сучасна наукова інформація, яка не повністю узагальнена та систематизована автором - використана недостатньо сучасна наукова інформація, яка не повністю узагальнена та систематизована автором - використана класична теорія економіки 	10 8 7 6
Обґрунтування методологічних засад роботи, науковий апарат та методи, залучені до аналізу	10 0	<ul style="list-style-type: none"> - методологія дослідження повністю описана та обґрунтована, методи аналізу відповідають задачам дослідження; - методологія дослідження не повністю описана та обґрунтована, методи аналізу відповідають задачам дослідження; - методологія дослідження повністю описана та обґрунтована, методи аналізу не відповідають задачам дослідження ; - методологія дослідження не повністю описана та обґрунтована, методи аналізу не відповідають задачам дослідження. 	10 8 7 6
Інформаційна база, інформаційні технології, що були застосовані у формуванні та обробці бази даних	10 0	<ul style="list-style-type: none"> - інформаційна база та інформаційні технології дозволяють комплексно оцінити, аналізувати та прогнозувати процеси та явища; - інформаційна база та інформаційні технології дозволяють достатньо оцінити, аналізувати та прогнозувати процеси та явища; - інформаційна база та інформаційні технології дозволяє вибірково оцінити, аналізувати та прогнозувати процеси та явища; - інформаційна база та інформаційні технології не дозволяють комплексно оцінити, аналізувати та прогнозувати процеси та явища. 	10 9 7 6

Глибина розробки рекомендацій	1	- всебічне обґрунтування впливу авторських рекомендацій на зміну стану предмету та об'єкту дослідження;	10
	0	- неповне обґрунтування впливу авторських рекомендацій на зміну стану предмету та об'єкту дослідження;	8
		- недостатнє обґрунтування впливу авторських рекомендацій на зміну стану предмету та об'єкту дослідження	6
		- обґрунтування не підтверджене відповідними розрахунками.	0
Рівень впливу рекомендації на ефективність діяльності суб'єкта господарювання	1	- ефект підтверджено ґрунтовними розрахунками;	10
	0	- ефект підтверджено частковим розрахунком економічних показників;	8
		- Показано умовний ефект на основі припущень автора.	6
Практична значущість, апробація результатів	7	- наявність замовлень від підприємства	2
		- апробація і впровадження розробок і пропозицій	2
		- наявність публікацій у наукових журналах	2
		- участь у наукових конференціях	1
Захист дипломної роботи			40
<p>36-40 балів – Високий рівень якості доповіді, повністю володіє матеріалом, відмінно обґрунтовує прийняті рішення. Студент вміє захищати свою думку.</p> <p>31-35 балів – Рівень якості відповіді – вище середнього, допускаються незначні прогалини у володінні матеріалом. Студент добре обґрунтовує прийняті рішення та вміє захищати свою думку.</p> <p>24-30 балів – Середній рівень якості відповіді студента. Недостатньо добре володіє матеріалом, середній ступінь обґрунтування прийнятих рішень, не досить добре вміє захищати свою думку.</p> <p>0 балів – Низький рівень якості відповіді. Студент погано володіє матеріалом, не обґрунтовує прийняті рішення і не вміє захищати свою думку.</p>			

Основними показниками, що впливають на оцінку за захист дипломної роботи і належать до процесу її захисту, є:

- чіткість та лаконічність викладення результатів дослідження;
- демонстрація глибини отриманих знань та компетентностей, які здобувач демонструє у доповіді, ілюстративному матеріалі та відповідях на запитання ЕК;
- відповідність тексту доповіді та слайдів презентації;
- здатність грамотно відповідати на поставлені під час захисту запитання та аргументовано викладати власну точку зору, що розкриває тему дослідження;
- демонстрація ефекту від провадження запропонованих заходів, їх обґрунтованості, спроможність їх подання та доведення;
- демонстрація набутих теоретичних знань здобувача та практичних навичок;
- рівень розуміння змісту роботи та проблеми, яка в ній розглядається;
- чіткість та логічність відповідей на запитання, вміння інтегрувати, адаптувати і надавати набуті практичні та теоретичні знання;
- змістовні та аргументовані відповіді на зауваження наукового керівника та рецензента.

Оцінка за виконання та оцінка за захист кваліфікаційної роботи переводиться в оцінку за університетською шкалою, наведеною у таблиці 2.

Таблиця 2 – Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою

Рейтингова оцінка здобувача	Університетська шкала оцінок рівня здобутих компетентностей
95...100	Відмінно
85...94	Дуже добре
75...84	Добре
65...74	Задовільно
60...64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Студент, який має сертифікати проходження дистанційних чи онлайн курсів за тематикою курсу отримують додатково 5 балів до суми рейтингових балів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки та підприємництва, д.е.н., проф. Гречко А.В.

Ухвалено кафедрою економіки та підприємництва (протокол № 22 від 18.06.24 р.)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 10 від 24.06.24р.)